

292.

**Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu
w porozumieniu z Ministrem Skarbu**

z dnia 15 marca 1927 r.

o powoływaniu i zwalnianiu oraz prawach i obowiązkach maklerów przysięgłych na giełdach towarowych.

Na podstawie § 29 i 36 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd (Dz. U. R. P. № 114, poz. 1019) oraz art. 1 ustawy Śląskiej z 4 marca 1925 r. o wyrażeniu zgody na powyższe rozporządzenie (Dz. Ust. Śląskich № 3, poz. 9) zarządza się co następuje:

§ 1. Pośrednictwem przy tranzakcjach na giełdzie towarowej i stwierdzeniem zawarcia tych transakcyj mogą zajmować się tylko maklerzy przysięgli, zatwierdzeni przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Rada giełdowa określa przy otwarciu giełdy liczbę maklerów przysięgłych i, w miarę potrzeby, decyduje o dalszem jej powiększeniu.

§ 2. Maklerem przysięgłym na giełdzie towarowej może zostać tylko obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, który ukończył 30 lat wieku i był samodzielnym kupcem lub też posiada dostateczną praktykę w zakresie bankowości, handlu, przemysłu lub rolnictwa, a ponadto złoży z dodatnim wynikiem egzamin dla maklerów przysięgłych.

§ 3. Nie mogą zostać maklerami przysięgłymi na giełdzie towarowej osoby:

1) które w myśl §§ 10 i 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd nie mogą zastępować członka giełdy;

2) które zostały skazane na karę zwolnienia przez komisję dyscyplinarną którejkolwiek giełdy (p. 3 ust. 1 § 31)—przez okres 3 lat od dnia skazania.

§ 4. Rada giełdowa winna podawać do publicznej wiadomości o wolnych stanowiskach maklerów przysięgłych przez ogłoszenie w sali zebrań giełdowych, w „Monitorze Polskim” i przynajmniej w jednym z dzienników miejscowych, z wyznaczeniem terminu, w którym kandydaci winni złożyć podania z dołączeniem dowodów, stwierdzających ich kwalifikacje. Podania rozpatruje rada giełdowa i wyznacza termin, w którym dopuszczeni kandydaci winni zgłosić się do złożenia egzaminu.

§ 5. Kandydaci przy egzaminie na maklera przysięgłego winni wykazać dokładną znajomość:

1) języka polskiego w słowie i piśmie;

2) przepisów, odnoszących się do maklerów przysięgłych;

3) prawa handlowego, wekslowego i czekowego, oraz przepisów odnoszących się do obrotu towarowego;

4) miejscowych zwyczajów handlowych oraz cen i gatunków towarów, będących przedmiotem obrotu na danej giełdzie.

§ 6. Komisja egzaminacyjna składa się z 5 osób, a mianowicie: prezesa lub wiceprezesa rady giełdo-

wej, jako przewodniczącego, dyrektora giełdy, oraz trzech osób, wybranych przez radę giełdową z pośród członków rady. O terminie posiedzeń komisji egzaminacyjnej, rada giełdowa winna zawiadomić komisarza giełdy.

Wszyscy członkowie komisji, jako też komisarz giełdowy, są uprawnieni do stawiania kandydatowi pytań z dziedziny wymaganych od niego wiadomości.

O uzdolnieniu kandydata rozstrzyga komisja większością głosów. Przewodniczący głosuje narówni z innymi członkami komisji.

Z przebiegu egzaminu winien być spisany szczegółowy protokół.

§ 7. Listę osób, które zdały egzamin, komisja egzaminacyjna przedstawia radzie giełdowej, która dokonywa wyboru kandydatów na wolne stanowiska maklerów przysięgłych.

§ 8. Listę kandydatów wybranych w myśl § 7 wraz z wykazem osób, które zdały egzamin przedstawia rada giełdowa za pośrednictwem komisarza giełdowego Ministrowi Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia.

W razie gdyby wybrani kandydaci lub niektórzy z nich nie uzyskali zatwierdzenia, rada giełdowa przedstawia Ministrowi Przemysłu i Handlu w terminie 28-dniowym nowych kandydatów na miejsce niezatwierdzonych.

Na wypadek dwukrotnego niezatwierdzenia, Minister Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza giełdowego ustanawia na miejsca nieobsadzone maklerów przysięgłych z pośród osób, które zdały egzamin. O swych decyzjach zawiadomi Minister Przemysłu i Handlu radę giełdową na piśmie.

§ 9. Rada giełdowa wzywa zatwierdzonych względnie ustanowionych maklerów przysięgłych do złożenia przysięgi na ręce komisarza giełdowego w obecności prezesa rady giełdowej lub jego zastępcy oraz dwóch delegowanych członków rady giełdowej. Jednocześnie maklerzy przysięgli winni złożyć zobowiązanie na piśmie, że poza swym urzędem nie będą trudnili się żadnymi sprawami, związanymi z handlem lub przemysłem, ani też zajmowali żadnych stanowisk w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych i nie będą uczestnikami spółek handlowych.

Za zgodą komisarza giełdowego rada giełdowa może tytułem wyjątku zezwolić na prowadzenie przez maklera przysięgłego na własny rachunek przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego, o ile rzezione przedsiębiorstwo z natury swej nie może ujemnie wpływać na bezstronność maklera przysięgłego przy spełnianiu jego czynności maklerskich.

Pozwolenie to może być wydane warunkowo i w każdym czasie może być za zgodą komisarza giełdowego odwołane.

§ 10. Po złożeniu przysięgi, prezes rady giełdowej wręcza maklerom przysięgłym pisma, podpisane przez prezesa rady giełdowej, komisarza giełdowego oraz dyrektora giełdy, zawiadamiające o zatwierdzeniu względnie ustanowieniu ich przez Ministra Przemysłu i Handlu na maklerów przysięgłych.

Makler przysięgły obowiązany jest przed rozpoczęciem swych czynności wykupić przewidziane ustawą świadectwo przemysłowe dla maklerów przysięgłych oraz podać do wiadomości władzy skarbowej i instancji dzień przystąpienia do wykonywania czynności maklera przysięgłego.

§ 11. Maklerzy przysięgli winni być obecni na sali zebrań giełdowych przez cały czas trwania zebrania giełdowego. Powierzone sobie obowiązki maklerzy przysięgli mogą spełniać tylko osobiście.

§ 12. W związku z pośrednictwem przy transakcjach na giełdzie makler przysięgły jest obowiązany:

1) dochować dokonanej transakcji w tajemnicy, o ile rozporządzenie niniejsze nie przewiduje inaczej (§ 19);

2) ostrzec w ewentualnych wypadkach zawierającego transakcję o zamiarze świadomego wprowadzenia w błąd przez stronę przeciwną;

3) z chwilą zaakceptowania umowy wręczyć stronom karty umowy;

4) składać przewodniczącemu komisji notowań dziennie raporty, zawierające wszystkie zawarte za jego pośrednictwem transakcje giełdowe;

5) być obecnym na posiedzeniach komisji notowań i zwracać uwagę komisji na transakcję, co do których zachodzi uzasadnione domniemanie, że zawarte zostały tylko pozornie i na szkodę osób trzecich;

6) zapisać tegoż dnia każdą transakcję do księgi maklerskiej (§ 17) bez poprawek, wycierań i miejsc pustych;

7) w oznaczonych terminach wnosić do kas właściwych urzędów wszystkie należności skarbowe, które na zasadzie odnośnych przepisów i rozporządzeń jest obowiązany uiszczać;

8) wykonywać wszystkie czynności, które wynikają z obowiązku bezstronnego pośredniczenia, stosując się do przepisów uchwalonych przez radę giełdową.

§ 13. Zabrania się maklerom przysięgłym:

1) dokonywania transakcji giełdowych na własny rachunek;

2) pośredniczenia w zawieraniu umów na giełdzie z osobami, które w myśl statutu giełdy nie mają prawa zawierania transakcji na giełdzie.

§ 14. Wysokość kurtażu maklerów przysięgłych ustanawia rada giełdowa.

§ 15. Karty umowy wypisywane są w trzech egzemplarzach w bloku. Na czołowej karcie makler przysięgły wypisuje treść ołówkiem atramentowym, która na dwu następnych kartach odbija się przez kalkę. Karty te odbite przez kalkę wyrwa się z bloku i wręcza stronom; kartę wypisaną ołówkiem makler przysięgły zachowuje u siebie, pozostawiając ją w bloku jako podstawę do zapisania transakcji w księdze maklerskiej. Mylnie wypisane karty nie są niszczone, lecz skasowane pozostają w bloku we wszystkich trzech egzemplarzach.

§ 16. Karty umowy winny zawierać w szczególności:

- 1) numer porządkowy;
- 2) firmę lub nazwisko sprzedającego i kupującego (ewent. adresy);
- 3) ilość, wagę lub miarę towaru, gatunek, cenę, termin i sposób regulacji oraz inne ewentualne warunki istotne;
- 4) datę i podpis maklera;
- 5) inne dane, które rada giełdowa uzna za konieczne.

§ 17. Maklerzy giełdowi zapisują zawarte za ich pośrednictwem lub tylko stwierdzone przez nich tranzakcje do ponumerowanej i oparafowanej księgi maklerskiej, poświadczonej przez właściwą władzę, która według obowiązujących ustaw jest powołana do poświadczenia ksiąg handlowych.

W księdze tej wymieniać należy:

- 1) liczbę porządkową transakcji w księdze;
- 2) liczbę porządkową karty umowy;
- 3) nazwiska, względnie firmy stron;
- 4) dzień dokonania i warunki transakcji;
- 5) kwoty należnej opłaty stemplowej i kurtażu.

Na końcu każdej stronicy księgi maklerskiej winny być podane ogólne sumy kwot, które z tytułu zapisanych na danej stronicy transakcyj mają być wpłacone na poczet opłaty stemplowej, jako też sumy należnego kurtażu. Sumy te mają być przenoszone na stronicę następną.

Skasowane karty umowy winny być w księdze maklerskiej odnotowane.

§ 18. Na żądanie kontrahenta winni maklerzy przysięgli wydawać wyciągi z księgi maklerskiej, zaopatrzone podpisem i pieczęcią maklera przysięgłego. O wydaniu wyciągu winna być uczyniona adnotacja w księdze maklerskiej z zaznaczeniem daty wydania oraz nazwiska osoby lub firmy, otrzymującej wyciąg.

§ 19. Poza wypadkami przewidzianymi w ustawach lub w niniejszym rozporządzeniu, makler obowiązany jest do okazywania księgi maklerskiej oraz bloku tylko komisarzowi giełdowemu.

Jeśli jednak przy ustalaniu kursów ceduły giełdowej zachodzi domniemanie, że transakcja zawarta została pozornie lub na szkodę osób trzecich, to na żądanie przewodniczącego komisji notowań, makler przysięgły za zgodą komisarza giełdowego, winien okazać przewodniczącemu blok celem ujawnienia osób, które zawarły daną transakcję.

§ 20. Maklerzy przysięgli mogą wybrać na okres 3-letni z pośród swego grona starszego maklera przysięgłego oraz jego zastępcę, którzy wszakże nie tracą przez wybór ten prawa zajmowania się czynnościami maklerskimi.

Minister Przemysłu i Handlu może dla poszczególnych giełd uczynić wybór starszego maklera obowiązującym.

Wybór podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza giełdowego i po wysłuchaniu rady giełdowej.

§ 21. Do obowiązków starszego maklera przysięgłego należy w szczególności:

- 1) nadzór nad należytem sporządzaniem raportów o zawartych transakcjach;

- 2) podpisywanie ceduły giełdowej;
- 3) kierowanie działalnością maklerów przysięgłych;
- 4) informowanie komisarza giełdowego i rady giełdowej o niestosowaniu się uczestników zebrań giełdowych i maklerów przysięgłych do obowiązujących przepisów;
- 5) udzielanie wyjaśnień komisarzowi giełdowemu i radzie giełdowej;
- 6) sprawowanie funkcji zleconych mu w drodze uchwał rady giełdowej;
- 7) branie udziału z głosem doradczym w posiedzeniach rady giełdowej oraz w ogólnych zgromadzeniach członków giełdy.

Starszy makler nie może być obecny na posiedzeniach rady giełdowej przy rozpatrywaniu spraw, dotyczących materialnych interesów maklerów przysięgłych.

§ 22. Rada giełdowa w porozumieniu z komisarzem giełdowym może w każdym czasie ustanowić dla maklerów przysięgłych kaucje, które mogą być podwyższone lub obniżane stosownie do obrotów. Kaucje te mogą być zużyte przez radę giełdową w porozumieniu z komisarzem giełdowym do celów przewidzianych w § 26.

Ewentualny zwrot kaucji może nastąpić po uregulowaniu zaległych czynności maklerskich (§§ 26, 35).

§ 23. Po upływie roku kalendarzowego, nie później zaś jak 31 marca następnego roku, maklerzy składają swe księgi do archiwum giełdowego, gdzie w ich obecności zostają opieczętowane pieczęciami komisarza giełdy i danego maklera. W razie potrzeby wolno jest maklerowi wycofać swoją księgę z archiwum dla zrobienia wyciągu w obecności sekretarza, względnie dyrektora giełdy, poczem księga musi być natychmiast opieczętowana jak poprzednio i złożona zpowrotem do archiwum. O czynności tej spisuje się protokół, który zostaje przechowany w aktach giełdy. Bloki składane są do archiwum w ten sam sposób w miarę ich wykorzystania.

§ 24. Ustępujący makler przysięgły (§ 26) względnie zwolniony ze stanowiska (§§ 28 i 31 p. 3) winien swoją księgę i bloki złożyć zgodnie z § 23 w archiwum giełdowemu. Na wypadek śmierci maklera przysięgłego, prezes rady giełdowej, przez delegowaną przezeń osobę, dopilnuje natychmiastowego złożenia księgi i bloków maklera do archiwum.

§ 25. Makler przysięgły ma prawo do korzystania corocznie z co najmniej jednomiesięcznego urlopu. Urlopu udziela prezes rady giełdowej.

§ 26. O ile makler przysięgły złożył radzie giełdowej podanie o zwolnienie go ze stanowiska, rada obowiązana jest przed udzieleniem zwolnienia dopilnować, ażeby przez ustępującego maklera zostały uregulowane wszelkie pretensje, jakie mogą wynikać z jego dotychczasowych funkcji maklerskich. W tym celu rada giełdowa wyznaczy termin 6-tygodniowy do zgłaszania pretensyj. O tem należy ogłosić w sali zebrań giełdowych oraz pomieścić stosowne ogłoszenia na koszt giełdy w „Monitorze Polskim” i przynajmniej w jednym z dzienników miejscowych. Zgłoszenia winny być składane do biura giełdy. Zwol-

nienie maklera przysięgłego może nastąpić tylko po przedłożeniu przez niego radzie giełdowej dowodów, że wszelkie zgłoszone pretensje zostały uregulowane, poczem ewentualna kaucja zostaje mu zwrócona.

§ 27. W razie wdrożenia przeciw maklerowi przysięgłemu dochodzeń karno-sądowych o przestępstwa, wymienione w punkcie 1 § 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd (Dz. U. R. P. № 114, poz. 1019), makler przysięgły zostaje zawieszony w czynnościach, zaś w razie wdrożenia dochodzeń karno-sądowych o inne przestępstwa lub w wypadkach, przewidzianych w punktach 2 i 3 § 10 powołanego rozporządzenia, może tenże być w czynnościach swych zawieszony.

Komisja dyscyplinarna (§ 30) winna w każdym z tych wypadków powziąć odnośną decyzję.

§ 28. W razie stwierdzenia okoliczności, przewidzianych w § 3 niniejszego rozporządzenia, makler zostaje natychmiast zwolniony z zajmowanego stanowiska, o czym w razie zachodzącej potrzeby zostaje zawiadomiony pisemnie przez prezesa rady giełdowej w porozumieniu z komisarzem giełdowym.

§ 29. Za niestosowanie się do przepisów prawnych i regulaminowych oraz za wykroczenia popełnione w związku z wykonywaniem swych czynności, makler przysięgły może być pociągnięty do odpowiedzialności przed komisją dyscyplinarną dla maklerów przysięgłych.

Kwalifikowanie spraw do rozpatrzenia przez komisję dyscyplinarną, należy do rady giełdowej.

Rada giełdowa nie może odmówić skierowania do komisji dyscyplinarnej dla maklerów przysięgłych sprawy, wytoczonej przez komisarza giełdowego.

§ 30. Komisja dyscyplinarna dla maklerów przysięgłych składa się z prezesa lub wiceprezesa rady giełdowej, jako przewodniczącego oraz dwóch członków rady giełdowej wybieranych każdorazowo przez radę.

Komisarz giełdowy może uczestniczyć przy rozpatrywaniu spraw przez komisję dyscyplinarną dla maklerów przysięgłych i stawiać wnioski w kierunku przeprowadzenia dowodów. Wnioski te są dla komisji wiążące.

§ 31. Komisja dyscyplinarna dla maklerów przysięgłych ma prawo wymierzać kary następujące:

- 1) napomnienia,
- 2) zawieszenia w czynnościach do 6-ciu miesięcy,
- 3) zwolnienia ze stanowiska.

Wykonanie orzeczeń komisji dyscyplinarnej należy do rady giełdowej.

§ 32. W wypadkach wymierzenia kary zawieszenia w czynnościach ponad 30 dni, lub kary zwolnienia ze stanowiska (p. 1 i 3 § 31), skazanemu przysługuje prawo odwołania się od wymiaru kary do komisji odwoławczej dla maklerów przysięgłych w terminie 8-miu dni od dnia wydania orzeczenia przez komisję dyscyplinarną dla maklerów przysięgłych.

Do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez komisję odwoławczą, skazany będzie zawieszony w czynnościach maklera przysięgłego.

Komisja odwoławcza dla maklerów przysięgłych składa się z 3-ch osób, wyznaczonych przez Ministra Przemysłu i Handlu z pośród delegatów poszczególnych giełd, przewidzianych w ustępie 3-im § 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 roku o organizacji giełd (Dz. U. R. P. № 114, poz. 1019).

Komisarz giełdowy ma wobec komisji odwoławczej dla maklerów przysięgłych prawa zastrzeżone mu ustępem 2 § 30 niniejszego rozporządzenia wobec komisji dyscyplinarnej dla maklerów przysięgłych.

Przepisy o postępowaniu przed komisją odwoławczą dla maklerów przysięgłych oraz sposoby pokrywania kosztów działalności tej komisji z funduszków giełd zostaną uregulowane w drodze odrębnego rozporządzenia.

§ 33. Pisma zwalniające maklerów przysięgłych z zajmowanego stanowiska (§ 26 i 31) podpisują prezes rady giełdowej, dyrektor giełdy oraz komisarz giełdy.

§ 34. O złożeniu przez maklera przysięgłego podania o zwolnienie go z zajmowanego stanowiska (§ 26), o śmierci maklera, względnie o zwolnieniu maklera z zajmowanego stanowiska z samego prawa lub orzeczeniem komisji dyscyplinarnej (§ 28 i 31), rada giełdowa zawiadomi izbę skarbową, w której okręgu ma siedzibę odnośna giełda, podając zarazem dokładny adres maklera.

§ 35. W wypadkach przewidzianych w § 28 i w p. 3-im ustępu 1-go § 31, jako też na wypadek śmierci maklera przysięgłego, winno być wdrożone postępowanie ustalone w § 26 niniejszego rozporządzenia.

§ 36. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 31 sierpnia 1921 roku w przedmiocie powoływania i zwalniania oraz praw i obowiązków maklerów na giełdach towarowych w Polsce (Dz. U. R. P. № 82, poz. 573).

§ 37. Nie wcześniej, niż w 1 miesiąc, lecz nie dalej, niż w trzy miesiące od chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, rada giełdowa może zarządzić sprawdzenie posiadanych przez maklerów przysięgłych wiadomości, przewidzianych w § 5 niniejszego rozporządzenia w drodze wyznaczenia im egzaminu przed komisją egzaminacyjną (§ 6).

Makler przysięgły, który nie wykaże dokładnej znajomości wymaganych od niego wiadomości, podany zostanie powtórnemu egzaminowi w terminie 3 miesięcy od daty pierwszego egzaminu. Na ten czas, za zgodą Ministra Przemysłu i Handlu, makler przysięgły może być przez radę giełdową zawieszony w czynnościach.

W razie ponownego stwierdzenia nieposiadania przez maklera przysięgłego wymaganych wiadomości, makler przysięgły zostaje zwolniony z zajmowanego stanowiska.

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*